

Прошу роз'яснити чи можу я перейти з пенсії по інвалідності на пенсію за віком та як це можна зробити?

Чи має сенс переходити з пенсії за вислугу років на пенсію за віком?

Відповідно до ст. 10 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" (далі - Закон №1058) особі, яка має право на різні види пенсій (за віком, по інвалідності, у зв'язку з втратою годувальника), призначається один з цих видів пенсії за її вибором.

За бажанням можна змінити вид пенсії, звернувшись із заявою до управління ПФУ.

Згідно ст. 45 Закону №1058 при переведенні з одного виду пенсії на інший враховується заробітна плата за весь період страхового стажу, починаючи з 1 липня 2000 і до місяця звернення за переведенням з одного виду пенсії на інший. За Вашим бажанням (якщо це Вам буде вигідно), додатково до цього періоду може бути врахована зарплата ще за будь-які 60 календарних місяців страхового стажу підряд до 1 липня 2000 року незалежно від перерв.

При обчисленні розміру пенсії враховуватиметься показник середньої заробітної плати, який було враховано під час призначення (перерахунку) попереднього виду пенсії.

Якщо Ви після призначення пенсії не працювали і не надаєте додаткові документи, розрахунок пенсії за віком здійснюватиметься за матеріалами справи, при цьому розмір пенсії не зміниться, зміниться лише її вид, тому що всі показники з урахуванням яких обчислюється пенсія залишаться сталими.

Якщо ж після призначення пенсії Ви працювали, то при переведенні за даними персоніфікованого обліку будуть враховані набуті після призначення пенсії стаж і заробіток, це збільшить розмір коефіцієнту страхового стажу і можливо індивідуального коефіцієнту заробітку, хоча цей коефіцієнт може і зменшитися, адже він залежить від розміру зарплати.

В цьому випадку розрахунок пенсії також здійснюватиметься з урахуванням показника середньої зарплати, який враховувався раніше. Законом №1058 передбачений лише один виняток з цього правила, при переході вперше з пенсії по інвалідності на пенсію за віком. Якщо після призначення пенсії Ви продовжували працювати і набули після цього не менше ніж 24 місяці страхового стажу незалежно від перерв у роботі, при переведенні вперше з пенсії по інвалідності на пенсію за віком застосовуватиметься показник середньої зарплати за три попередні роки, що передують року звернення за призначенням пенсії за віком.

Треба зазначити, що під час обчислення розміру пенсії по інвалідності до наявного страхового стажу зараховується період до досягнення особою шістдесятирічного віку, а під час обчислення пенсії за віком враховується лише страховий стаж (період за який сплачено внески до ПФУ).

При прийнятті рішення про перехід з пенсії по інвалідності на пенсію за віком потрібно врахувати також те, що згідно з частиною першою ст. 33 Закону №1058 пенсія по інвалідності залежно від групи інвалідності і призначається в таких розмірах: інвалідам I групи - 100% пенсії за віком, інвалідам II групи - 90%, інвалідам III групи - 50% пенсії за віком, обчисленої відповідно до статей 27, 28 Закону №1058.

Крім того, згідно частини другої ст. 33 Закону №1058 непрацюючі особи з інвалідністю II групи за їх вибором мають право на призначення пенсії по інвалідності в розмірі пенсії за віком, за наявності такого страхового стажу:

у жінок - 20 років, у чоловіків - 25 років, якщо їм вперше встановлено інвалідність у віці до 46 років включно,

у жінок - 21 років, у чоловіків - 26 років, якщо їм вперше встановлено інвалідність у віці до 48 років включно,

у жінок - 22 років, у чоловіків - 27 років, якщо їм вперше встановлено інвалідність у віці до 50 років включно,

у жінок - 23 років, у чоловіків - 28 років, якщо їм вперше встановлено інвалідність у віці до 53 років включно,

у жінок - 24 років, у чоловіків - 29 років, якщо їм вперше встановлено інвалідність у віці до 56 років включно,

у жінок - 25 років, у чоловіків - 30 років, якщо їм вперше встановлено інвалідність у віці до 59 років включно.

А отже, у разі неврахування вищезазначених положень при прийнятті рішення про переведення на пенсію за віком, це може привести до зменшення розміру пенсії.

При переході на інший вид пенсії мінімальний розмір пенсії за віком встановлюється в розмірі прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, за наявності у жінок - 30, у чоловіків - 35 років страхового стажу.

Переведення з пенсії за вислугу років на пенсію за віком може бути доцільним, якщо Ви хочете піти працювати на роботу (посаду), яка дала Вам право на призначення пенсії за вислугу років, так як право на отримання пенсії і заробітної плати під час роботи на такій посаді виникає лише у разі переведення на пенсію за віком.

Г. Присяник
правовий інспектор праці